

Monumentnummer*: 530880

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 mei 2010**
Kadaster deel/nr **82733/136**

*Woonplaats** **Heemstede** *Gemeente** **Heemstede** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Heemstede** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Heemstede** *Sectie** **A** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **7133**

Omschrijving**

Inleiding

De in gewapend beton en baksteen opgetrokken PINKSTERKERK dateert uit 1956-1957 en is een ontwerp van architectenbureau Chr. Nielsen (1910-1995) en J.H. Spruit (1910-1988); D. Versloot uit Nieuwerbrug was de aannemer. De bouwkosten beliepen 400.000 gulden inclusief meubilair en glazenier. De kerk is acht meter achter de rooilijn geplaatst op een terrein van circa 24 bij 50 meter en werd in 1957 in gebruik genomen. In typologisch opzicht is sprake van een verdiepingskerk: de kerkzaal staat op een souterrain. In 1992 onderging de Pinksterkerk onder leiding van bureau Piet Koster een renovatie: de hoofdentree werd van de verdieping naar het souterrain verplaatst en fungeert sindsdien als nooduitgang; verder is een ingang voor mindervaliden aangebracht, zijn de kerkbanken verwijderd en werd een lift geplaatst. Het kerkmeubilair was tot 1992 niet in de lengte maar in de breedte van de kerk opgesteld; kansel en doopvont stonden tegen de westmuur. De oorspronkelijke doorrit naar het achtergelegen terrein aan de noordzijde van de Pinksterkerk kwam te vervallen. Ten slotte is in 1992 tegen de achtergevel een lage, platgedekte uitbreiding met de jeugdsoos en een patio tot stand gebracht.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De PINKSTERKERK heeft een rechthoekige plattegrond en een plat dak. Eén lange zijde (de zuidkant van de rechthoek) grenst aan de Camplaan en vormt de meest in het oog springende partij van het monument: hier bevindt zich boven het souterrain de voormalige hoofdentree met betonnen luifel en dito buitentrap met ijzeren balustrade. Tegen de oostzijde van de buitentrap is een rechthoekige plantenbak geplaatst; de bak is van beton en heeft op de rand een koppenlaag van rode baksteen. Aan de oostzijde vormt een heuphoge, circa 16 meter lange gemetselde muur van rode baksteen de erfscheiding met huisnummer 16a; de muur is afgedekt met een betonnen rand waarop twee parallel in de lengte van de muur geplaatste houten balken op Y-vormige ijzeren steunen zijn geplaatst. De voorgevel van de Pinksterkerk is wat betreft de verdieping ingevuld met zowel figuratief als abstract uitgevoerd glas-in-beton naar ontwerp van Berend Hendriks (1918-1997). In de doorrit is een bijzondere steen met tekst ingemetseld (in kapitaal): "op 3 november 1956 werd de eerste steen gelegd door: Dr. P.J. Richel. V.D.M." Het souterrain is ingedeeld in onder meer hal, buffet, ontmoetingsruimte, consistorie/predikantenkamer, drie vergaderruimtes, keuken en een hellingbaan voor mindervaliden. Een kleine uitbouw aan de noordzijde van de Pinksterkerk bevat op de parterre een garderobe met toiletten; vanuit de hal voert een betonnen trap met ijzeren leuning naar de verdieping.

Het interieur van de kerkzaal bestaat uit baksteen met geschuurde wanden. Vier verticaal opgestelde stalen H-profielen met vakwerkliggers schragen het houten plafond dat met schrootjes is afgetimmerd. De vakwerkliggers rusten op de noordwand waarin, onder de dakrand, een vensterstrook is aangebracht. De glaswand aan de zuidzijde van de kerkzaal naar ontwerp van Berend Hendriks verbeeldt het Pinksterverhaal; deze glaswand wordt over de gehele hoogte door middel van betonnen pijlers in 19 vakken verdeeld waarbinnen kleurig glas-in-beton is opgenomen. Het gevarieerde coloriet en de verschillende dikten van het glas bezorgen, afhankelijk van het tijdstip van de dag en het heersende seizoen, het kerkinterieur een boeiende atmosfeer met wisselende stemmingen. Tegen de westelijke muur van de kerkzaal is een samengesteld, natuurstenen reliëf van grijze, glad geschuurde natuursteen op een blauw-groen fond aangebracht; het reliëf stelt een engel in orantenhouding voor. Het Berg en Wendtorgel maakt wegens onvoldoende monumentale waarde geen deel uit van de wettelijke bescherming.

Waardering

De PINKSTERKERK, gebouwd in 1956-1957 naar ontwerp van architectenbureau Nielsen en Spruit vertegenwoordigt algemeen belang wegens:

- de cultuurhistorische waarde, want de Pinksterkerk geldt als gave en exemplarische contemporaine uitdrukking van een levensovertuiging die in de tweede helft van de twintigste eeuw een belangrijke maatschappelijke rol in ons land heeft gespeeld;
- de architectuurhistorische waarde, want in typologisch opzicht, als verdiepingskerk, vormt de Pinksterkerk een goed voorbeeld uit het latere werk van architectenbureau Nielsen en Spruit;
- het architectuurhistorisch belang, want de Pinksterkerk geldt als een essentieel toonbeeld uit de periode van de Wederopbouw (1940-1965);
- de kunsthistorische waarde want de Pinksterkerk bevat in de zuidgevel van de kerkzaal het opus magnum uit het oeuvre van ontwerper Berend Hendriks, zijnde de gaaf bewaarde en zeldzame glas-in-betonwand met een voorstelling van het Pinksterverhaal;
- de bouwhistorische waarde, want de glaswand is in ons land een zeer vroeg voorbeeld van een techniek die bekend staat als glas-in-beton, een techniek die in 1929 voor het eerst werd toegepast door Louis Mazetière;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de gaafheid en zeldzaamheid van de Pinksterkerk wat betreft de behouden gebleven hoofdvorm en de constructie.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk